

Ved Nyaars Tid
— i —
Roddebo Præstegaard.
Fortælling
— af —
Nicolai,
18 Aar gammel.

(Fortsat.)
Jeg gik, da jeg besad stor Interesse for Bøger og Bogsamlinger.

„Naa saaledes!“ udbød Præsten; „De hører altsaa til disse kjære Mennesker, som mene, at hver Dag gaar tabt, hvori de ikke har læst i en Bog!“

„Hvor forstærket jeg blev over at se min levende Interesse for Biblioteket modtaget paa en saadan Maade, kan man vel nok tænke sig.“

„Et ungt Menneske som De,“ vedblev Præsten, „han skal se sig om i Verden og i Livet — den Tid kommer tidsnok, da han sidder og læser sig blind over Bøgerne.“

Men det var jo ganske mine egne Ansættelser, Præsten der udtalte — det var dog en yderst ubehagelig Situation, jeg var kommen i; jeg gav med største Forsigtighed baade Biblioteket og Bidskaben en god Dag, men det gik dog ikke an saaledes pludselig at forandre Mening, og for Stams Styld maatte jeg blive staaende ved mit Forlangende.

„Saa De vil endelig derover? ja, ja, saa kom da!“ sagde Præsten, idet han rejste sig og gik i Forvejen. Jeg fulgte ham over i Studereværelset, men her ventede en ny Stusselse mig. Jeg havde nemlig ifølge Samles og Corpus Juris's Beskrivelse af Roddebo Præstegaard altid tænkt mig Biblioteket som noget særdeles kolossalt, hvor man rent blev borte mellem Lutter Bøger — men her fandt jeg kun tre Reoler med Bøger, som man mageligt kunde overse paa en Gang. Var det virkelig det Bibliotek, hvorom Beredene havde talt saa meget? Jeg kunde ikke skule min Forsbause, men udbød: „Er det Alt?“

„Er De ikke fornøjet dermed? Læs De først de Bøger grundigt igjennem, saa tror jeg nok, De kan hjælpe Dem for det Første.“

„Men — Kirkeretten —“ stammede jeg.

„Kirkeretten? den staar her: „Provis Møllers Haandbog for Præster“ — mere Kirkeret behøver jeg ikke.“

„Men Frederik — Frederik havde sagt mig, at De — De besad saa mange Bøger over — i Kirkeretten.“

„Frederik? Ja nu fortaar jeg — det er Juristen, som kommer med sin Kirkeret forat saa Præst og Menighed i Proces samt med hinanden, og saa kan han hjælpe Pengene i Kommen. Nej hils De Frederik og sig ham, at vi lever sammen som gode Kristne herude og forlignes som Brødre — det er vor Kirkeret. — Ja nu skal jeg til mit Arbejde, men hvis det kan more Dem, maa De gjerne blive herover og læse i Provis Møllers Haandbog for Præster.“

Med al Agtelse for Provis Møllers og hans Haandbog kan jeg dog ikke negte, at jeg foretrak Emmys og Andrea Margrethes, Selskab.

„Saa De vil hellere gaa over til de andre Dagdrivere?“ sagde Præsten, „ja saa gaa da, jeg tænkte nok, at Deres Studier i Kirkeretten ikke vare saa overdrevent iverige.“

Jeg gik da over til de andre Dagdrivere, det vil sige, til Emmy og Andrea Margrethe, for det var nærmest dem, jeg vilde have en Vædsnar med. Jeg fandt hele Selskabet forsamlet i Dagligstuen, hvor en munter Jid flammede i Kaffelovnen, thi det var streng Vinter udenfor. Dette kunde man imidlertid herinde have ondt nok ved at begribe, thi naar man saa, hvor lystigt Solen skinnede gjennem de røde Gardiner, hvor blaa og klar Himlen hvalvede sig udenfor, naar man saa, hvor Vinduerne vare fulde af duftende Zwitter og gule og blaa Krokus'er, og fremfor Alt, naar man saa paa Andrea Margrethe, da kunde man rigtignok fristes til at tro, at det var ligesaa friskt og varm Sommer udenfor som indenfor, ja jeg var bestemt gaaet hen og havde aabnet Vinduerne ud til Haven, om ikke de lange Zstapper, der hang ned fra Taget og med usindfoldigt Spil glimrede i Solstraaler, havde fortalt mig, at det var 5 Graders Kulde udenfor.

Præstefonen, Emmy og Andrea Margrethe vare hver beskæftiget med sit Haandarbejde; Gamle sad ved Siden af Emmy, Corpus Juris ved Siden af Andrea Margrethe, men mellem Emmy og Andrea Margrethe stod en tom Stol, og den besatte jeg: skjøndt sidst ankomne havde jeg dog faaet den bedste Plads!

Mit første Udbrud gjaldt naturligvis Corpus Juris, hvor han kunde sige, at Præsten havde saadan et ypperligt Bibliotek over Kirkeretten. Jeg kunde se

paa ham, at dette Spørgsmaal fattede ham i Forlegenhed, men Corpus Juris er ikke den Mand, der naar han først har sagt Noget, siden stulde gaa fra sit Ord.

„Jo,“ svarede han langtrækket, næsten som om han søgte efter Ordene, „Præsten har ogsaa gode Bøger over Kirkeretten, for — for jeg skal sige dig, det kommer ikke an paa Kvantiteten, men paa Kvaliteten af Bøgerne.“

„Det er ganske sandt, men der maa dog i hvert Fald være en om end nok saa ringe Kvantitet, og ved du, hvor mange Bøger han har?“

„Ja — han har — han har jo kun et Par, men det er ogsaa de allerfortrinligste Bøger i den Retning.“

„Nej han har kun en, kun en eneste en!“ raabte jeg triumferende, for nu var det kun aabenbart, at jeg havde fanget Corpus Juris.

„Ja, men det er ogsaa den allerbedste; naar man har studeret den rigtig grundigt igjennem, saa behøver man ikke mere.“

„Ja hvad er det da for en?“

„Det er — det er Kobberup Rosenvinges —“

„Nej det er Provis Møllers Haandbog for Præster,“ raabte jeg, stolt af saaledes i enhver Hensende at have overbevist Corpus Juris paa uigjendrivelig Maade om hans Uret. Men man skal ikke glæde sig for tidlig over sin Sejr; jeg sit pludselig en ny Modstander i Andrea Margrethe, der sølte sig krænket, fordi jeg, som hun sagde, spottede over hendes Faders Bibliotek.

„Jeg vil ikke i minde Maade tale i De om Biblioteket,“ sagde jeg, „det er fængselig mere en stort nok for mig, men jeg vil blot, at Frederik skal erkende, at han har Uret. Vaade han og Christoffer have givet mig aldeles fejlagtige Forestillinger om Præstegaarden herude: vil De tænke Dem, de har ikke engang fortalt mig, at Præsten herude var gift og havde Børn, saa at jeg til den Dag idag ikke har anet hvortæn Deres eller Deres Søsters Tilværelse. Hvad siger De dertil?“

Andrea Margrethe sagde ikke Noget, og de andre taug ogsaa stille, saa at der opstod en Pause. Jeg sølte mig lidt uhyggelig tilmode herude, thi jeg havde en Fornemmelse af, at jeg havde sagt noget galt, for hvorfor stulde de ellers tie? Jeg sad og tyggede paa det Bibliotek, for det var uidentisk der, at Fejlen laa, men jeg vidste ikke ret, hvorledes jeg skulde gjøre det godt igen.

Andre Margrethe spurgte mig nu, om jeg ikke havde Lykt til at bese Haven, samt med Hjøkken og Kjalder og Løer og Læber.

„Det kan ikke hjælpe at vise det nu, der er jo Jænting til at se,“ indvøndte Præstefonen. „De skal komme herud igen til Sommeren, Nicolai, og saa skal De saa at se, hvor smukt det er herude.“

„Jo vist er det Noget at se,“ svarede Andrea Margrethe, „der er Udbygningen over Fjorden fra Vindehøjen af, den er bestandig lige smuk, og desuden har De vist saa megen Fantasi, Nicolai, at De kan tænke Dem, hvorledes det ser ud om Sommeren.“

„Jo saamegen Fantasi havde jeg magelig, og i mit stille Sind tænkte jeg, at var der ikke Andet at se paa, saa var der i al Fald Andrea Margrethe, og i hendes Selskab vilde jeg betragte selv en Rejse til Sibirien som en Sommerudflugt.“

Andrea Margrethe kastede hurtigt en Blik paa mig, tog en Kysse paa Hovedet, der om muligt gjorde hende endnu smukkere, og derpaa gik vi ud, først til Kjøkkenet, hvor Tallerkener og Fæde vare opstillede i en Orden, der maatte bringe ethvert Husmoderherte til at soulme af Begejstring.

„Her kommanderer jeg ude,“ sagde Andrea Margrethe, idet hun med en vis Stolthed saa sig omkring.

„Det vil da sige, i Fællesskab med Deres Moder og Søster,“ tilføjede jeg.

„Nej de har ikke meget at sige herude, thi det har Emmy og jeg delt Husbestyrelsen mellem os, saa vi skiftevis have Uge, men Emmy kan ikke ret komme ud af det alene, hun maa altid have mig til Hjælp i hendes Uge.“

„Deres Søster holder maaske ikke synnerlig af huslige Forretninger?“ spurgte jeg.

„Nej, hun holder mere af at læse.“

„Holder De da ikke af at læse?“

„Na ja, naar jeg ikke har andet at beskille, men — se der kommer Gamle for at saa Brød.“

Jeg vendte mig forbauset omkring, men da jeg ikke saa noget Menneske, men derimod et Hestehoved, der stræktes ind gjennem det aadne Bindue, forstod jeg, at det var den fribenede Gamle, hvorom Taler var.

Andrea Margrethe gav Hesten et Stykke Brød, idet hun klappede den og talte godt for den.

„Hvor gammel er den egentlig?“ spurgte jeg.

„Den er ligesaa gammel som jeg: vi holde Fødselsdag sammen.“

„Hvorledes højtideligholder da Gamle sin Fødselsdag?“

„Jeg stætter en Blomsterkrands, som jeg sætter paa Hovedet af den, og som den bagefter faar Lov at æde. — Men kom nu ind og se Fædeburet!“

Jeg fulgte hende ind i Fædeburet, hvor en krydret Duft af Kager og Spletstj strømmede mig imøde og bragte min Fantasi til at dugge sig i allehaande ubeslømte Forestillinger om et Staraffenland, hvor Hufene ere byggede af Fandebager og Gaderne brolagte med Fædenødder.

„Holder De af Fødebager?“ spurgte Andrea Margrethe.

Jeg vidste ikke, hvad Fødebager var, men da jeg uden Undtagelse holder af Alt, der ender paa — kage, svarede jeg øjeblikkelig Ja.

„Saa tag nogle af disse her — dem har jeg selv bagt: smage de ikke godt?“

„Udmærket,“ svarede jeg med Munden fuld af Kage, „men de ere noget tørre.“

„Nu skal De saa Njod at drikke dertil,“ sagde Andrea Margrethe, idet hun tog en Glaske ned og skæntede mig et Glas fuldt, „se nu kan De bilde Dem ind, at De er i Valhalla og drikker Njod og spiser Fødebager.“

„Og bliver opvartet af skønne Valkyrjer,“ tænkte jeg, men jeg turde ikke sige det højt, thi det var Noget ved Andrea Margrethe, som gjorde, at jeg ikke ret havde Mod til at sige hende Komplimenter, skjøndt jeg ellers ikke plejer at være forfærdt i den Retning.

„Nu skal vi ned i Melkestuen — den er vel — hold Dem godt fast i Nakværket, Krappen er stejl —“ med selv løb Andrea Margrethe ned af den saa let, at hun var helt nede, medens jeg endnu stolprede paa de øverste Trin. Derude stod det ene Melkesfad ved Siden af det andet — min Tanke druknede i et Ocean af Tylmel, oplagt Melk og Jordbær og Fløde. Men Andrea Margrethe hengav sig ikke til slige udsjæende Fantasier, hendes Tanker vare henvendte paa det Praktiske, hun stræbte at forklare mig Alt og at vi se mig Alt saa nøje som muligt — ja det var rigtignok et helt andet Bibliotek og en hel anden Bibliotekar, end jeg havde drømt om, og jeg maa tilføje, at jeg fandt Biblioteket langt interessanter end Universitetsbiblioteket, og Bibliotekaren langt elskværdigere end dem oppe paa Kongens Bibliotek. — Føllesstue, Byggers, Alt maatte jeg bese, for De skal vide Vælsed med Alt,“ sagde Andrea Margrethe, „De vil jo selv være Præst, saa maa De ogsaa vide, hvordan det ser ud i en Præstegaard, at De kan indrette Deres egen paa samme Maade.“

Ja nu viste jeg ikke alene, hvordan min Præstegaard, men ogsaa hvordan min Præstefone stulde se ud.

„Se derover ligger Løen og Stalben, dem kan Niels vise Dem,“ sagde Andrea Margrethe, idet hun pegede over paa den modsatte Vænge.

„Men det kan jeg vente med til siden,“ stødte jeg mig at sige, da jeg slet ikke skjottede om at have Niels til Forer istedetfor Andrea Margrethe. „Lad os nu gaa ud at se Haven.“

Men det var ikke saa hurtigt gjort at komme til Haven. Ikke fordi der var særlige Hindringer at overvinde — der var hverken Bjerge eller Floder at overstride: og naar man endelig vilde, kunde man være derude i to Minutter — men der var saa meget paa Vejen, der maatte underjages og betragtes. Først mødte vi Semiranius, den hvide Kat, og i den Anledning maatte Andrea Margrethe meddele mig et kort Udtag af dens Levnetsløb, ligesom jeg ogsaa maatte se, hvorledes den kunde spinde og „susse“, hvilket Sidste bestod deri, at naar man holdt begge Hænder foran den, kunde den springe over dem. Dernæst kom vi forbi Brønden, og her stulde vi da prøve, hvor godt Njemaal jeg havde, om jeg nemlig kunde angive, hvor dyb Brønden var; til Andrea Margrethes store Glæde angav jeg kun den halve Dybde, thi den Brønd var Præstegaardens Stolthed, efterdem Præsten selv havde ladet den bore. Dernæst stulde jeg prøve, om jeg kunde trække Spanden op, men det vilde sikkerligt have endt med, at Spanden havde trukket mig ned, om ikke Andrea Margrethe var kommen mig til Hjælp. Endnu maatte jeg kaste et Blik op til Storkereden, „at jeg kunde se, at det var en rigtig Præstegaard, for til en rigtig Præstegaard hører der altid en Storkerede,“ som Andrea Margrethe sagde — dernæst fik jeg at vide, at Storken ofrede, ganske som de andre Medlemmer af Menigheden, idet den hørt klar kastede et UG, og hvort andet en Uinge ned.

Men Alt dette tóg Tid, for Andrea

Margrethe var en Hader af Overfladiskhed, og jeg fandt slet ikke, at der var nogen Grund til at stynde mig, saalænge jeg maatte se ind i hendes klare, brune Øjne og høre hendes friske, muntre Stemme. I Begyndelsen saa jeg ikke Andet end nøgne Træer og Sne og Is, men Andrea Margrethe vidste snart at give mig det rette Syn paa Sagen. Derhjemme voksede om Sommeren de dejligste Mosroser — i dette Ved, der var krandsset, med Aurikler, stod et Myrthetræ, hjst var Jasminlysthuset, og der voksede Jordbærene — det var ligesom om det blev dejlig, varm Sommer paa en Gang, det var mig, som om jeg vandrede under store styggefulde Valnøddetræer, og fornem den yndigste Duft af Røser og Neliker og Levkøjer.

„Her raader De vel ogsaa ude?“ spurgte jeg, thi jeg havde uvilkaarligt faaet den Ide, at Andrea Margrethe var i Grunden Dronningen herude, efter hendes Billie maatte Alt rette sig, for hendes Styld var Alt bygget, og Præst og Præstefone og Karle og Piger, Alt var kun for at tjene hende.

Jeg blev derfor noget overrasket, da Andre Margrethe svarede nej.

„Ikke det?“

„Nej her raader Moder ude, og De skal ikke tro, at vi Andre saa Lov til at sige Noget her. Det er ellers Skade, for jeg har saa mange udmærkede Bøer, men Moder vil ikke følge mine Raad.“

„Hvad vilde De da have forandret?“

„Hvad jeg vilde have forandret? Kan De ikke se det store gamle Grantræ der? det skulde ryddes, saa vilde der blive en mageløs Udbygning af udoer Fjorden.“

„Ja De har Ret; men ved De hvad, saa stulde vi ogsaa hugge Valnøddetræet om, saa blev her mere lyst og frit.“

„De gamle Stikkelsbarbuske derhenne stulde ogsaa bort; der kunde blive en udmærket Græsplæne,“ mente Andrea Margrethe.

„Ja men saa maatte vi ogsaa tage Nøddeskællen bort, at her kunde en aaben fri Plads.“

Saa meget var da vist, at maatte Andrea Margrethe og jeg saa Lov til at raade, saa stulde Alt snart faa et ganske andet Udseende. Men godt var det, at Præstefonen ikke hørte vore udmærkede Bøer, thi de vilde vist have vakt hendes Forsærdelse i høj Grad. Ogsaa kan det gjerne være, at vi maaske gif vel vidt i vore Reformer, men dels var det mig en sand Fornøjelse at være paa Parti med Andrea Margrethe, dels er jeg en stor Ven af Forandring, og da det er langt lettere at rive ned end at bygge op, saa foretrakker jeg altid det første.

„Men det Allerbedste har De ikke seet,“ sagde Andrea Margrethe, „det er Vindehøjen — kom nu derhen.“ Saa gif vi til Vindehøjen, der laa yderst i Haven og havde sit Navn af et stort Vindestræ, der stod paa Toppen. Udenfor Haven gif en Brink brat ned til Fløden, hvis blanke isdækkte Flade strakte sig som et bredt stinnende Vaand mellem de sne-dækkte Banke paa begge Sider. „Set Dem nu ned paa min Vænt, saa skal De se en udmærket Udbygning — jeg saa mig omkring, men kunde ingen Vænt se. Andrea Margrethe lo. „Nej De skal op i Træet,“ sagde hun endelig, „deroppe er min Vænt. Se her, tag fat i dete Reb, og sæt saa Fødderne paa disse Udbyg her i Træet, saa kommer De berop — jeg skal straks komme bagefter, der er akkurat Plads til To.“ Jeg balancerede berop med noget Besvær og havde neppe taget Plads, for Andrea Margrethe, der var væver som et Egern, alt sad ved min Side. „Tænk Dem nu, naar det er Sommer,“ sagde hun, „og en sagte Vind gynger Træet frem og tilbage — kan De da tænke Dem noget ligligere end at sidde heroppe, rundt omgivet af Grønt paa alle Sider, ligesom i en Vugge, og saa høre Fuglene kvirrende rundt omkring — ja det maa De selv komme herud at prøve, for, ikke sandt, herefter kommer De altid ud med Deres Brødre?“

Jo det kunde Andre Margrethe være ganske vis paa.

„Her kan jeg sidde oppe hele Timer og læse,“ vedblev hun.

„Og læse?“ spurgte jeg forstærket, thi det var mig, ligesom om jeg saa Biblioteket som et mørkt Spøgelse i Daggrunden.

„Ja jeg mente egentlig med en Bog i Haanden, for jeg læser kun ganske lidt, saa valder jeg i Tanker og ser op imellem de grønne Blade, hvorledes den klare blaa Himmel titter frem igjennem dem, og hvorledes Solstraalerne falde ned paa min Kjøle som store gule Blomster. — Men jeg fryser,“ afbrød hun pludselig, idet hun sprang ned, „kom, lad os løbe omkrop til Præstegaarden.“

Det Forslag fandt jeg meget fornøjet, for det var ligesom om Vinteren i sin Fortørrelse over, at vi kun talte om Sommeren, som om Vinteren slet ikke

(Fortsættes.)

Udstillingen fortsættes

— hos —

P. O. Shanstrom,
og han tillader sig atter at bringe i sine Landsmænd, Standinavernes, venlige Erindring til

udjogte Lager af

Færdige Klæder

— og —

Ekviperings-Artikler!

Specielle Varer

for

Efteraars-Sæsonen!

J. P. Krogh, Standinavisk Salgsmænd.

“PIONEEREN”

i

Hardware-Forretningen,

M. G. Bollinger, holder endnu Stillingen i Bygningen

øst for Posthuset, hvor han er fuldkommen befæstet med ærlige

Varer og rimelige Priser, og hvormed han tappert møder enhver Konkurrance.

Kom ind og hils paa den gamle

Veteran - Forretningsmand og

betragt hans Jern- og Bliktoej,

Reb og Fencetraad.

Stort Godtjob

jaas nu i

UNION STORE

J. K. VAVRA, EJER.

Vi kan nuomstunder sælge Dem Varer uhyre billigt, og det af

Den simple Grund

at vore Udgifter ere smaa, og vi har en stor Omsætning af alle Slags Varer blandt Farmerne. Vort Lager bestaar af

Manufakturvarer, Støbler og Stø,

Kristram- og Kolonialvarer, Glas- og Stentoi,

Kentram, Bliksøj,

Kaffelovne, Teletøj,

Daffener, Vidne,

Aufferst.

Reparation af Sælsøj udføres hurtigt, billigt og tilfredsstillende. Kom og se os naar De trænger til Varer, og vi skal bestille os paa at spare Dem Penge paa enhver Art titel, De kjober af os.

Med Agtelse,

J. K. Vavra.